

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decat u numai de la corespon-
denti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Roman'a

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 luno 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscritiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. faec'a tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre patrariulu II (apr. iuniu) 1870.

Incependu-se trimestriulu alu II. apr.—juniu an. c., rogãmu pre p. t. doritori de a avè acestu diurnalu, sè binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea, pentru ca de una parte sè ne scimu orientã in privinti'a numerulu esemplarielor ce vomu avè a tipari, era de alta parte sè potemu incungiurã ori ce neregularitate in speditiunea diurnalulu. Totu de una-data rogãmu pre Domniã abonati, cari sunt in restantia cu pretulu de prenumeratiune, sè nu intardie a-si refuã socotele, ca sè nu ni se adauga greutãtãle si d'in acèsta parte.

Èra DD. abonati, alu caroru- abonamentu espira cu finea trimestriulu ian.—mart., voru binevoii a-si renouã, fara intardiare, abonamentele cã-ci almintre, neiertandu-ni mediu-locele a tipari mai multe esemplarie decãtu cere numerulu abonatorulu; aru suferi scaderea, ce au suferitu-o toti acci-a cari negrabindu a se prenumerã indata la finea anulu 1869, nu mai potu avè Nr. 1 si 2 ai diurnalulu nostru, cã-ci ni lipsescu cu totulu.

Ne rogãmu a se scrie l e g i b i l u: numele prenumerantulu, locuint'a, post'a principale si post'a ultima.

Neregularitatea espeditiunei provine mai vertosu de la poste; dreptu-acc'a, DD. abonati voru binevoii a reclama numai decãtu numerulu ce li va lipsi.

Conditiumile de prenumeratiune remanu cele d'in fruntea diurnalulu.

Redactiunea.

Cestiunea orientale, Transilvani'a si Confiniele militari.

Eca trei lucruri, la cari magiarii aru trebui sè cugete seriosu: ele sunt sabi'a lui Damocle a supr'a elementulu magiaru. Vocea nostra a fostu candu mai blanda, candu mai aspra, conformu impresiuniloru de nedreptate si inicitate, ce ni-au venitu d'in partea adversariloru nostri; inse buna-vointi'a nostra de a restabili increderea si armoni'a intre elementulu romanu si magiaru, este si a fostu totdeun'a afara de tota indoie'a. Ce este ore de facutu intre impregiurãrile critice de asta-di, in cari ne aduse politic'a inaugurata contra vointiei nostre.

Trebuie bine cunoscuta situatiunea. Primavera pote aduce lucruri, de cari omnipotentiã d'ilei nece cã vizeza; intielegemu cestiunea orientale. Intr'adeveru, presemnele nu lipsescu, ba sunt chiaru seriose. Preparativele se facu in Bosnia, Hercegovin'a, in Alban'i'a, cu una activitate, apta de a inlaturã ori ce indoie'a. Persone bine informate si competente spunu, cã nu trece una di, in carea Turci'a sè nu tramita trupe noue in terele mentionate. Muntenegrulu este incongiuratu pana asta-di de una putere aprobe de 50,000 omeni. Nu se scie, daca Turci'a voiesce a cuceri Muntenegrulu, sèu a veni int'ajutoriulu Austro-Ungariei, conformu conventiunei militare, incheiata intre aceste doue staturi; acc'a ce se scie este, cã raporturile interne a le Austro-Ungariei sunt atãtu de periculoase, cã una miscare in Orientu va fi fatale omnipotentiloru d'ilei. Ori cã Turci'a voiesce a cuceri Muntenegrulu, ori cã voiesce a ajuta Austro-Ungariei in lupt'a dalmatã la primavera, ori, in fine, cã prevede evenimentele ce au sè urmeze nesmintitu in Orientu: ostrungurii trebuie sè aiba grige ce facu, cã-ci prim'a puscatura in Orientu va fi schinteu'a carea va produce incendiulu acelu mare, ce se numesce deslegarea cestiuniloru orientali, carea pote sè fia mortifera aliantiei arbitrarie a magiariloru si nemtiloru.

Ce facu inse ostrungurii pentru a evita lovitura carea i amenintia? Cum asculta ei suatvile

bune si sincere ce n'amu incetatu si nu vomu incetã nece candu de a li dã? Urechie au si nu audu. Cu tote aceste sè nu incetãmu de a cantã la urechiele surdiloru, pana ce nu vomu fi auditi.

Neci una data tiera mai maltratata decãtu Transilvani'a n'a existatu. Sè nu creda nimene, cã in Transilvani'a domnesc absolutismulu guvernulu magiaru puru si simplu. Nu; Transilvani'a suferu de mai multe rele conglomerate. Acolo domnescu legile feudali d'in tempurile de barbaria, Aprobatele, Compilatele si Tripartitului Verbóczy; acolo domnescu remasitiele absolutismulu nemtiescu, ordinatiuni si patente arbitrarie de a le lui Bach; acolo domnescu ordinatiunile ministeriulu magiaru; acolo domnescu, in fine, man'a libera a ministeriulu d'in Pest'a cu tote consecintiele sale. Acèsta este una stare, carea numai poporulu romanu pote sè-o suporte. In convingerea sa firma, cã nece unu atacu indreptatu contra viitorulu sèu nu pote sè i aduca stricatiune, Romanulu suferu tote machinatiunile adversariloru sei, pentru ca mai tardiu, dupa ce voru trece fortunele, sè li pota dice cu atãtu mai multa mandria: „V'am lasatu, tiraniloru, sè faceti ce ati voitu; vedeti cã n'ati potutu si nu poteti sè ne nimiciti, nu va remane decãtu sè incepeti calea dreptãti.” Acèsta va fi vocea, carea va trebui sè rusineze una data pre inganfãtiã d'ilei.

Inse, este ore bine sèu consultu pentru magiarii, ca sè astepte tempulu, candu numai nepotintia li va remane dreptu ereditate dupa domnirea loru efemera de asta-di? Noi li-am spus, si li spunemu cã nu este bine, nu este consultu, ca magiarii sè nu si indrepteze pasi rateciti. Conducãtorii natiunei magiare aru trebui sè renuncie la orbi'a si nefolerantismulu loru; ei aru trebui sè veda cã natiunea loru este mica, debile si de putina importantia in vietia poporeloru d'in Europ'a; ei aru trebui sè se nesuesca a casciga simpatiele natiunei romane carea, afara de progresulu intelectualu ce l'a facutu cu una rapiditate elctrica, dispune de una putere numerica aprobe la 12 milioane suflete. Acestu elementu puternicu, tenace si plinu de vitalitate, condusu de geniulu romanismulu, are si trebuie sè aiba una importantia nedisputabile in Europ'a civilisata. Popore multu mai insemnate decãtu cele 4 milioane de magiarii, respandite in cãte-va comitate a le Ungariei, se nesuescu a cercã simpatiele poporulu romanu, care merge cu siguretate pre calea ce i este destinata; pana ce corifeii scurti la vedere ai natiunei magiare nu facu decãtu si-instraineza chiaru si ultimulu sufletu romanu.

Afara de acèsta se scie, cã confiniile militari sunt nemultumite in gradulu supremu d'in caus'a provincializãrei partiali, prin carea guvernulu magiaru voiesce a le incorporã Ungariei pre nesentite si pre de-a-furisiulu. Acestei nemultumiri s'a datu espressionu prin diferitele adrese si petitiuni tramise Majestãtii sale mai d'in tote tienuturile Confinieloru militari, precum s'a spus si in acestu diurnalu, mai adese ori. Este curiosu, cã guvernele austro-magiare nu vedu sèu nu voiescu sè veda ce se intempla in Confiniele militari, unde spiretele devinu d'in ce in ce mai agitate si unde una cruptiune violenta a nemultumirei conglomerate ar' poté sè aduca loviture de morte acelu-a ce facu ea, pre contra leniscei si a prosperitatii publice, nemultumirea sè nu mai inete acolo.

Suntemu noi sinceri sèu ba? Acèsta trebuie sè o dovedimu aceluor magiarii, cari s'aru indoi dora in sinceritatea nostra.

Dnulu Iuliu A n d r á s s y, presiedinte alu ministeriulu magiaru, are in Bud'a unu biurou de presa, unde se citescu credemu noi, mai tote diurnalele romane, fia d'in Roman'a libera, fia d'in Transilvani'a sèu regatulu Ungariei. Dnulu Iuliu A n d r á s s y ar' trebui sè fia informatu bine prin subalternii sèi despre tonulu diurnaleloru romane; si, daca pana acuma nu este informatu bine, sè binevoiescã a petrece cu atentiune tote diurnalele romane nu mai multu decãtu doue septemane. Noi suntemu siguri cã Dnulu Iuliu A n d r á s s y se va convinge, cã tote aceste

diurnale, fia ori cãtu de sfasiate in convictiunile loru secundarie politice, intr'un'a se unescu, si acèsta este: cã romanii d'in Transilvani'a si Ungari'a sunt nemuliumiti cu situatiunea creata prin pactulu „de nobis sine nobis”, incheiatu intre partiã domnitoria magiara si intre nemti; cã romanii si-vedu pericolitate drepturile loru de existinta natiunale, de cultura intelectuale si materiale; cã acèsta nemultumire a romaniloru necum sè scada ci merge crescundu; cã chiaru si diurnalele cari au fostu dora mai moderate si, precum se dice, mai cercuspecte, au inceputu a-si variã tonulu d'in m o l e i n d u r u; si, aceste fiindu tote constatate, Dnulu Iuliu A n d r á s s y, ca barbatu de stat, ca omu luminatu si cu esperience politice, se va convinge si va trebui sè veda, cã ordinea lucrurilor de asta-di nu este normale, nu este corespondentia raporturilor nostre si recerintieloru epocii nostre si cã, la unu momentu nefericitu, nu pote sè produca vre-unu bine nece natiunei magiare, pentru a carei-a viitoriu si prosperitate Dnulu A n d r á s s y, ca finu credintiosu alu natiunei sale, este chiamatu a se ingrigi prin tote mediulocele ce i ofere pusetiunea inalta, nece armonici, carea ar' trebui sè prinda radecine cãtu de tari intre elementulu romanu si magiaru, cari sunt chiamate a se ajutorã imprumutatu pre calea progresulu loru natiunale si naturalu. Da, Dnulu A n d r á s s y, ca omu care si-iubesc natiunea, ar' poté sè veda cã elementulu magiaru este asta-di mai periclitatu ca ori candu, nu numai pentru cã este putienu, imprasciatu intre eleminte eterogene si cã nu formeza unu corpu compactu, ci mai vertosu, pentru cã de la inaugurarea politice de asta-di si-a perditu d'in di in di simpatiele cari pote le-a avutu la poporele conlocuitorie, d'in cauza cã aceste se sentiescu oprimate si vatemate in drepturile loru cele mai sacre. O spunemu sinceru, noi n'amu veditu u n u s i n g u r u r o m a n u, care sè fia multumitu in vrea-una privinti'a cu acc'a ce s'a facutu si se face d'in partea politiciloru magiarii; insu-si Iosifu H o s s z u a eschiamatu in diet'a d'in Pest'a, cã sperantiele sale de doue-dieci de ani s'au nimicitu. Asiã dara, chiaru si acci doi-trei romani, cari au speratu, cari au creditu, nu mai spereza, numai credu. Atãta pentru romani. Nu este detorintia nostra, ca sè vorbimu si despre slavi, adeca croati, serbi, slovaci, ruteni, etc., ci si-au facutu si si-voru face detorintiele loru. Acã mentionãmu numai cã, prin progamulu de la Turd'a, romanii concludu si cu slavii pentru a resturnã sistemulu actualu.

Nu voimu a spariã pre nimene prin cestiunea orientale; vomu spune numai acc'a ce cugetãmu.

Noi nu suntemu diplomati, pentru a poté scã, ce face Russia in Orientu si daca este adeveratu acc'a ce se vorbesce si se scrie despre p a n s l a v i s m u, despre agenti rusesci, ruble rusesci si cãte tote; acc'a ce potemu inse scã cu tota siguritatea este, cã poporele supuse Turciei nu au nece decãtu voi'a de a remane pururea umilite si tiranisate de unu poporu care, prin barbaria sa, prin immoralitatea sa, prin moravurile si prejudetiele sale contrarie civilisatiunei, moralitatii, luminei si spiritulu liberu d'in epoca nostra, nu mai pote avè victia in concertulu poporeloru moderne. Catenele tirãniei turcesci d'in Oriente trebuie sè se franga una data, si asiã resbelulu orientalu nu va intardã multu de a erumpe, ori cãtu s'aru silã poterile mari pentru a-lu impedeã. Cine scie? acestu resbelu orientalu pote sè erumpa la primavera; celu putienu pregãtirile ce mentionaramu mai susu ni indica asemene eveniminte. Si, ca sè fimu sinceri in intrebarile nostre, unu resbelu orientalu, in care potu sè iè parte Roman'a, Greci'a, Budgari'a, Alban'i'a, Hercegovin'a, Muntenegrulu si, pote, chiaru si alte staturi mari si puternice, nu va avè ore nece una influintia a supr'a diverselor natiuni romane si slave d'in regatulu Ungariei, principatulu Transilvaniei, Confiniele militari si, dora, si d'in pre-multumitiã Croatia? Eca una intrebare, la care ar' trebui sè cugete seriosu ori-ce magiaru c

si-iubesc sinceru natiunea sa. Noi credem că, între referințele noastre de astăzi, unu resbelu orientalu ar' potè sè fia funestu elementulu magiaru, d'in cauza, că ar' fi singuru si parasitu de toti, ba ar' fi chiaru atacatu de una multime de inimi. Nu sunt neci morali neci conscientiosi acei politici magiari, cari d'icu că: Mai bine vomu cadé cu totii in lupta, decâtu sè nu fimu domni preste romanii si slavii d'in regatul nostru! Ar' fi tempulu astăzi, ca conducătorii poporului magiaru, fia de orice partita politica, sè se lasè de prejudețiile lor ruginite si de ideele de domnire si cucerire fisica, si sè incepa a vedé că in Transilvani'a si Ungari'a esiste una natiune romana carea egaleza aproape pre cea magiara; sè incepa a vedé, că natiunea romana nu potè fi estirpata neci una data; sè incepa a vedé, că acésta natiune inca voiesce a traí si a prosperá conformu geniului sèu; sè incepa a vedé, in fine, că natiunea romana inca voiesce a fi domn'a destinelor sale ca si ori-care natiune.

Consciința natiunale a Romanilor nu va iertá neci una cucerire fisica d'in partea magiarilor. Acésta e siguru. Numai dreptulu si numai egalitatea natiunale potè sè ne cucerisca.

Dreptulu si egalitatea nostra sunt: a u t o n o m i a T r a n s i l v a n i e i s i e g a l a i n d r e p t a t i r e n a t i u n a l e i n U n g a r i a . Aceste sunt conditiuni, de la cari neci unu romanu nu se va abate neci-una-data.

In acestu sensu s'a dechiaratu si se dechiaru pururea opiniunea publica romana prin diurnalistic'a nostra. Cu tote aceste, corifeii natiunei magiare, orbiti de patim'a domnirii asup'ra poporilor nemagiare, nu se sfiescu a vorbi inca si astăzi numai de natiune magiara, de patria magiara, de institutiuni magiare, de soldati sèu honvedii magiari; si apoi romanii sunt siliti a sustiené prin sacrificiile lor tote aceste scopuri magiare, pre contr'a binelui si prosperitatii lor. Calea nu este buna, ea duce la catastrofe, la peritiune.

Clara pacta, boni amici. Transilvani'a sè fia autonoma, cu diet'a ei propria, basata pre principiulu democraticu, si cu guvernulu ei propriu respunditoriu. Apoi cele-lalte inca sè se statorisca fratiesce: legi egali pentru aperiarea intereselor celorlalti romani d'in Ungari'a si Banatu si a le Magiarilor d'in Transilvania. Aceste sunt conditiunile fàra de cari Romanii nu voru fi multumiti neci una data. Daca unii magiari, avendu in vedere numai domnirea lor si a elementulu lor, sunt resoluti cu totulu a lucrá contra pretensiunilor drepte a le romanilor: apoi romanii inca sunt resoluti cu totulu a-si aperia drepturile lor in contr'a ori si cui, fia magiaru, fia nemtiu. Astăzi, numai corifeii natiunei magiare sunt caus'a, că si noi si ei ni perdem potèrie in lupte politice, fàra ca sè potèmu face acéa ce ar' fi multu mai bine si pentru noi si pentru ei: adeca de a propagá lumin'a, sciința si civilizatiunea între poporulu romanu si magiaru, cari ambele au fostu storse prin luptele seculare reciproce si totodata tiranitate prin despotismulu nemtiescu. Inse acestu terenu este imposibilu pana ce ne luptàm d'in cause politice, a le caroru-a consecințe nu potè sè fia decâtu funeste. Candu se voru convinge ore politici magiari, că nu politic'a fortiei ci numai politic'a morale i potèmantu?

Cetimu in „Romanul“ urmatoriele linee caracteristice pentru situatiunea de acolo:

„De câte-va zile scrisorile anonime către D. C. A. Rosetti s'au intetiu si tote contienu amenințări de ucidere.

„Sunt putienu inteleginti acesti glumeti Gém-basi si Hamali ai ordinii de astăzi. Cum ore nu intielegu ei, că asemenea epistole, chiaru de s'aru potè luá in seriosu, ele sunt una incuragiare si neci de cum una amenințare pentru celu care le primesce? Cum nu intielegu că, daca ar' fi cu potința sè dèe cine-va crediementu unoru asemenea amenințări, ele n'aru face decâtu sè indemne pre celu amenințatu a starui cu mai multa caldura in calea sa, că-ci ori-cine intielege, că una asemenea lovire ar' fi una mare bine-facere, una asemenea morte ar' fi una bine-cuventare ceresca? Si cine potè fi omulu care n'ar' preferi sè mora luptandu, decâtu sè pera ca mortatiune prin diacere in patulu dorerei? Care n'ar' iubi si binecuventá una morte, ce l'ar face sè sèrvesca, chiaru dupa ce s'a sfirsitu, patri'a sa, cu multu mai bine decâtu daca ar' mai traí si lucrá fàra curmare alti 53 de ani? Sè inceteze daru omenii ordinii cu asemenea glume că-ci, inca una data, ele nu sunt, nu potè fi pentru noi decâtu una

incuragiare si, pentru cei cari le facu si le credu eficace, una degradare mai multu. Sè inceteze. că-ci nu prin individi, ci prin potèrea principiloru natiunea romana in 22 de ani de la regulamentulu organicu ajunsè la constitutiunea cea mai liberala, de la sclav'a cea mai mare la libertatea cea mai deplina; sè inceteze, că-ci nu prin individi, ci prin principie propasiescu natiunile, si poporulu romanu a suferitu de ajunsu, pentru ca sè pota acum intielege si sè scia a voi si a potè.“

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedint'a de la 1 aprilie.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Paulu Jám-bor. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: Melch. Lónyay, b. Ios. Eötvös, Stef. Gorove, c. Em. Mikó, c. Georg. Festetics, Bált. Horváth, c. Iul. Andrássy si Colom. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintei d'in urma, si dupa presintarea mai multoru petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie,

Vilch. Tóth - Pauliny interpeleza pre ministrulu financiiloru, daca are cunoscintiã, că de la unele comune d'in cottulu Turotiu se contrage, contr'a despuse-tiunei legei, contributiune de equivalentu pentru pasiunile, cari apartienu posesiunei urbariale, si voiesce a pune capetu acestei ilegalități? — Mai departe lu intreba, daca are cunoscintiã, că vendiatorii de siafranu si ulei d'in tien-tururile de susu ale cottulu Turotiu, cari solvescu contributiune in strainetate pentru articlii lor de negociu, sunt suspusi la contributiune si in patri'a lor? — Se voru comunicá ministrulu financiiloru.

Ales. G u b o d y interpeleza pre ministrulu presie-dinte in privința căiloru ferate turcesci.

Ios. H o d o s i u : Onorabila camera! Nu numai am cetitu in diurnale, dar' amu si date positive, că unii dereg-utori administrativi in Transilvani'a, uitandu-si de dem-nitatea lor de oficiali sèu potè d'in ur'a ce porta cătra class'a poporului, atātu de brutalu tractéza cu omenii, in cătu omulu ar' crede că bancele si bâtele solgabiraielor d'inainte 1848, d'impreuna si deodata cu vidi'a constitu-tionale s'a restituitu in integrum, in tota florea si in tota perfectiunea.

Maltratéza, batu, léga in fedelesiu, corbacescu, si preste totu, torturéza omenii, in cătu ti-s'ar' paré că te affi in deplin'a splendore a stralucitelor inquisitiuni — d'in vécurile trecute!

Asiè s'a intemplat, si se intempla potè si astăzi in districtulu Clusului, cerculu Ormenisului, unde solgabi-râulu acelu cercu, dlu S i k o L a j o s , se desfata si si affa placerea a tractá pe omenii d'in cerculu sèu cu feliu de feliu de torture, si care hu numai dà sferle peste nasu juratulu sèu consociu de oficiu, dar' léga in fedelesiu pe omeni, aplica canciucarea dupa propriulu sèu modu nobilu si dupa inalta voi'a sa solgabiraiésca!

Asiè s'a intemplat, că acelu solgabirâu a legatu in fedelesiu si a torturatu pre Mihailu Manu d'in Tusinu, cerculu Ormenisului.

Dvostra vedeti domniloru, că eu nu ve vorbescu nu-mai in generalitate, ci v'am aretatu si casu specialu.

Domniloru, e tristu si durerosu lucru, că astăzi in seclulu civilizatiunei, si acum candu onorabil'a camera lucra si se nesuesce a sterge pedéps'a cu băt'a credita d'in legile si usulu aviticu, si in acésta nobila nesuintia nu o impedeza alta decâtu camer'a de susu, sèu mai bine camer'a magnatiloru, cari, nu sciu, pentru cine mai voiescu a sustiené bâtele (strigări pentru sine), acumu d'icu, oficialii administrativi se dau inca cu mai mare furia decâtu odinora la torturarea poporului; e tristu lucru domniloru, că eronic'a seclulu nostru se inavutiesce cu astfelu de fapte nobile! de cari viitorulu trebe sè se scandalizeze, si seclulu nostru sè se rusineze (aprobare in stang'a.)

Io amu avutu cunoscintiã mai de multu despre ace-ste fapte, le scioamu inse numai d'in diurnale, si martur-isescu, că nu le-am datu crediementu deplinu; acum inse m'am incredintiãtu despre adevèrulu faptelor d'in scrisori ce mi-au venit d'in izvore destulu de autentice; si sum invitat a reclamá in privința acésta.

Dreptu-aceea me simtiu detoriu a adresá domnulu ministru de interne o interpelatiune, o depunu la biroulu onorabilei camere, si me rogu a i se dá cetire.

Notariulu cetesce:

„Interpelatiune cătra domnulu ministru de interne.

1) Scie dlu ministru că in Transilvani'a unii oficiali administrativi maltratéza, batu, léga in fedelesiu, si, preste totu, torturéza pe poporu in modulu celu mai barbaru? In specialu

2) Scie dlu ministra că in districtulu Clusului sol-gabirâulu cerculu Ormenisiu, dlu Siko Lajos, aplica tortu-rele de canciucare si legare in fedelesiu; si anume, că acestu solgabirâu a legatu fedelesiu pe Mihailu Manu lo-cuitoriu in Tusinu?

3) Are voia dlu ministru de a opri aceste torture

de a ordiná inquisitiune in contr'a respectivilor si de a-i pedepsi?

Pest'a, 1 aprilie 1870.

Iosefu Hodosiu,
deputatu d'in cerculu Bradu,
districtulu Zarându.“

Presiedintele: Se va comunicá dlui mi-nistru de interne.

I o s . H o d o s i u : Mai am o interpelatiune. Am sè v'o spunu pre scurtu. Ve veti aduce aminte domniloru, că la 18. Decembre anulu trecut, am adresatu o inter-pelatiune domnulu ministru de agricultura, industria si comèrciu. Interpelatiunea mea se referiã la catagrafia, si anume am intrebatu pre dlu ministru, că, in instruitiunea ce a datu pentru numerarea poporului, pentru ce n'a ordinatu a deschide o rubrica anume pentru natiunalitatea locuitorilor? si daca in privința acésta voiesce a face posteriormente despuse-tiunile necesarie?

Dlu ministru inse nu mi-a respunsu la interpelatiune nici pana in diu'a de astăzi.

Precum am cetitu in diurnulu camerei magnatiloru, dlu ministru a fostu interpelatu si acolo totu in acestu obiectu si totu in acestu intielesu. Si, precum am cetitu apoi mai tardiu in diurnale, dlu ministru ar' fi respunsu interpelantelu, nu inse in camera ei in cale privata, si interpelantele se d'ice că ar' fi fostu multumitu cu respunsulu dlui ministru.

Io n'am avutu parte nici de acésta onore, ca dlu ministru sè-mi res unda macar' pre cale privata.

Domniloru, in regulamentulu camerei la §. 120. se d'ice, că ministrulu sèu respunde numai decâtu la inter-pelatiuni sèu de alta-data, va se dica mai tardiu. Dar' eu nu credu că „alta-data“ acésta s'ar' potè esplicá asiè, ca ministrulu sè nu respunda nici-decum (aprobare), sèu sè respunda atātu de tardiu in cătu interpelatiunea se nu mai pota avé nici o valoare practica (viue aprobári.) Écs interpelatiunea mea si-a perditu valorea practica, pentru că catagrafia in 1. Ianuaru anulu curentu s'a termi-natu, si intr'aceea nicari nu se affa rubrica pentru na-tiunalitatea locuitorilor. Asiè dlu ministru mi-va s'a acur' inainte cu fapta complinita, si va dice că lucrulu nu s'ar' mai potè schimbá. Astfelu domnii ministri potè elude or-ce interpelatiuni. Pentru aceea eu asiè fi doritu ca sè se modifice §-ulu ce am citatu mai in susu d'in regulamèntulu camerei, ca ministriloru sè se puna unu termentu numitu, in care sè fia indetorati a respunde (aprobári), dar' regulamentulu camerei numai cu finitulu sesiunei s'ar' potè modificá; prin urmare aci nu potèmu ajutá acur' si io am vrutu numai a trage atentiunea onorabilii ome-ri la acésta impregiurare.

Revenindu la interpelatiunea ce voiescu astăzi de face dlui ministru de agricultura, industria si comèrciu acésta este că:

„Dupa-ce dlu ministru pana in diu'a de astăzi n're respunsu la interpelatiunea mea ce i-am anuntiatu, la 18. Decembre anulu trecut, in privința catagrafiei — l' intrebu:

„1. Daca are, si candu are de cetetu sè-mi reje punda la acia interpelatiune?

„2. Ce l'a impedeatu pre dlu ministru, de pama acuma nu mi a datu nici unu respunsu?“ (aprobári in stang'a.)

Presiedintele: Se va comunicá ministrulu Urmeza la ordenea dilei desbaterea a sup'ra rapè-tulu comisiunei de 7 in privința socotelor finali ère pre an. 1867 si 1868, precum si a sup'ra proiectelor ère conclusu alu lui Col. G h y e z y si Ios. I u s t h .

Dupa terminarea vorbirilor finali, presiedintele se treba, daca camer'a primesce sèu nu raportulu comisi-unei de 7? — Majoritatea lu primesce. Dupa acéa se ril-spinge projetulu de conclusu alu lui Col. G h y e z y un primindu-se alu lui I u s t h , conformu carui-a camelui absolve ministerulu de la respunsabilitatea, ce ar' avèor facia de administratiunea financiaria d'in 1867 si 1868. si

Comis. de 7 propune ca camer'a se voteze laru galbini pentru cei trei barbati de specialitate, cari futót consultati in afacerile de comtabilitate. — Se primesca unanimu.

Se pune in desbaterea camerei continuarea discuti-unei a sup'ra proiectulu de lege despre infintiarea cuticu de comtabilitate, modificatu de camer'a magnatiloru. § ii 7—10 se primescu, fàra observatiune, dupa tectua f camerei magnatiloru. Cu privire la §-ulu 11 sectiunariu, a presintatu unu votu separat, prin care cere respingèrea modificatiunii facute de magnati. — Camer'a lu dag spinge.

Dupa una discutiune lunga, se adopta §-ii 11—acé dupa tectulu redigiatu de camer'a magnatiloru.

Siedint'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Cetimu in „Informatiunile buciurescène“ urmatorie car

Macedoni'a 14 Februarie 1870.

Domnule Redactoru!

„Scopulu Romanismului inaintedia d'in di sè-dí, cu tote că grecii d'impreuna cu archiereii Da-prentii lor, nu incetodia de a lu persecutá si tul-blesterná in gur'a mare pe toti acci-a cari s'ar' des-Romani si invetia limb'a Romana, si pe bul

Ore nu cum-va mincinosii trebuie întocmai aruncați în focu ca să ardă ca spini?

Dați, că me șilescu a mască adevărul, și negi cele ce am spus eu în „Albina;“ eu sum totdeauna gata a le documenta prin martori oculați atunci, deca vei fi și dă în stare a dovedi scorniturile neficioase de slava, norodul, blagoslovenia etc.

Mai departe n'ai avutu dreptu a Te vaieră contra Eppului și respective a superiorității institutului în privința foiei „Speranția“, dicundu că: nefind spriginita de către superioritate, a trebuit să încete, și că Eppulu nu dă libertate teologilor la întreprinderile literare.??!

Ti-a spus-o și dlu C. Gurbanu în Nr. 19 alu „Federationei“, și ti-o spun și eu mai francu: că și eu acésta afirmațiune ai esageratu, ma ai abusat în modulu celu mai condamnatoru cu intențiunile bune și parintesci ale Eppului și ale superiorității, cari mai întâi au datu impulsu spre apariția acestei foie și cari v'au compus colegiulu Redacțiunei, condusa întru începutu d'în partea dlui Mironu Romanu fostulu profesor primariu, care au emis cerculariu recomandandu cu caldura spriginirea foiei.

Inse ce pote face Eppulu ori superioritatea institutului, dacă acea foia n'a fostu spriginita d'în partea publicului cu una interesare mai viua?

In fine, ce se atinge de îndrumarea d'ale, ca să-mi reocupu pusețiunea și să nu me facu alesu unde nu sum chiamatu, cauta să-ti spunu, că mai înainte să scrii despre lucruri și evenimente factice și cu totdeauna ti-voiu partii parerile obiective și relative la delaturarea altoru scaderi cu multu mai grave în sinulu institutelor noastre, despre cari taci ca pește!

Era la contra, ori de câte ori te vei încumeta a scrie neadeveruri scornite, totdeună ti-voiu stă la dispozițiune voiu fi alesu și chiamatu a-ti-le combate și impunge ca și vespela!

S p i n u.

VARIETATI.

*(Una lectiune omeniloru servili.) Telegramele mai noue au anunțiatu, că principele Petru Bonaparte, ucigatoriulu lui Victor Noir, fu absolvitu ca nevinovatu de către înaltă camera a juratiloru d'în Tours. Acésta n'a potutu s'o face decâtu unu tribunalu lipsitu de orice onestitate și moralitate, unu tribunalu care nu pote să fie decâtu exemplariu alu celui mai abjectu servilismu. Si într'adeveru, ce a fostu ore acelu tribunalu de jurati, care a absolvitu pre unu principe ucigatoriu, pre Petru Bonaparte? Emanatu-a elu ore d'în liber'a alegere a cetățianiloru francezi? Nu; acestu tribunalu a fostu compus d'în omeni cari ocupa funcțiuni înalte s'eu sunt membri în diferite corpuri politice, alese prin influința candidaturiloru oficiali. Asiē dara, acestu tribunalu a fostu compus d'în aderinții servili ai tiraniei și despotismului, ai familiei napoleoniene. Bunulu zentiu publicu în Franța s'a revoltatu contr'a verdictului neconscientiosu, și, însuși Napoleon imperatulu, despretinindu escesulu de zel și servilismulu ticalosu alu înaltei curții de jurati d'în Tours, a invitatu pre principele Petru Bonaparte, consangenuulu său, ca să parasesca de buna voia Franța, celu puțin pentru câtu-va tempu, ca asiē să se repareze impresiunea dorerosă, ce a produsu nu numai în Franța ci și în strainetate verdictulu servilu alu înaltei curții de jurati. Se d'ice, că principele Petru Bonaparte nu voiesce a se supuna acestei ordonanție, inse imperatulu are destule medii-locu pentru a casigă valoare vointei sale. Investiți, voi „consiliariasi“ servili, că recompensa voastră nu pote să fie decâtu disprețu, chiaru și d'în partea stapaniloru vostri!

*(Societate), că prelatulu Pluym, tramisus de către Pap'a la Constantinopole pentru a lenisci pre armeno-catolicii esacerbati d'în cauză că patriarculu lor, Hassoun, a voitu să-i despoie de imunitățile loru seculare și să-i supuna arbitriului Pontificelului romanu, — s'a rentorsu d'în misiunea sa, fără vre-unu rezultat. Dlu ministru alu cultelor, Eötvös, care voiesce a denegă romaniloru de ritulu gr. cat. congresulu autonomu, dandu-si totodata misiunea de a-i bagă în congresulu catoliciloru magiari d'în Pest'a, va face bine, dacă va luă notitia despre patiania prelatulu Pluym, că-ei romanii de ritulu gr.-cat. inca pricepu nesuintiele dlui Eötvös. Apoi totu Dlu Eötvös, care glorifica — prin vorbe — stătu de multu libertate, și care pretinde a fi liberalu și constituționalu prin legile sale despre egalitatea confesiuniloru, votate de către diet'a d'în Pest'a și sancționate prin Majestatea Sa, ar' poté să mai țienă în vedere chiaru și una faptă buna a sultanului despotu care, prin unu firman, dede bulgariloru una basereca națională, nedepedinte de patriarcatulu ortodoxu d'în Constantinopole, precum trebuie să fie și basereca română de ritulu gr. cat., adeca națională și cu totul ne-

dependente de către primatele magiaru d'în Strigoniu.

*(Dlu A. Papiu Ilarianu.) Doctoru în legi, fostu profesore și jurisconsultu alu statului în Moldov'a, procuroru la înaltă curtea de casatiune, de la anulu infintiarei ei pana în tempulu d'în urma, — se însarcineza cu procese la tote tribunalele și curțile. Primesce la sine a casa, București, suburbiulu Batistea, strad'a Scaune Nr. 44, în tote zilele de la 8—10 ore demaneti'a, și de la 6—8 ser'a. Salutăm pre Dlu A. Papiu Ilarianu pre acésta cariera! Ca advocatu și aperiatoriu neobositu și sinceru alu Romanismului și alu independinței constituționale a Transilvaniei, Dlu A. Papiu Ilarianu va fi întempinatu pururea de încrederea fia-carui romanu.

*(Statisticu.) Catagraff'a d'în Croația și Slavonia areta urmatoriulu rezultatu: Zagrabia are una poporațiune de 20,637 locuitori; Karstadt 5175; Varasdinu cu doue comune 10,354; Kreutz cu comunele 3197; Koprinitz 5785; Fiume cu districtulu 18,809; Essegu 17,291; Pozsega 3136; Sissek 2296; Dalj 5075; Tenja 3038; Djakovár 325; Valpovo 3194; Virovitica 5619; Cottulu Zagrabiei numera 240,406 locuitori; alu Fiumei 71,681, alu Viroviticei 168,440. Poporațiunea cetății Zagrabia s'a sporitu în 13 ani cu 4980 suflete; a cetății Varasdinu cu 1376; în Kreutz cu 450; în Koprinitz cu 1039; în Essegu cu 3408 și în Pozsega cu 393.

*(Avisu.) Subscrisulu, avendu a-si rafui socotelele cu tipografulu, roga pre toti acci DD. prunumeranti cari primira opuscululu „Amor și Patria“ și n'au solvitu inca, ca să binevoiesca a grabi cu tramitarea baniloru. Bani se voru adresa subscrisului în Turin post-rest. I. C. Dragescu.

*(Literariu.) Primiramu Nr. 3 d'în Revista científica, diariu pentru vulgarizarea sciintieloru naturali și fizice. Sumariulu Nr. 3 contine: a) Botanica: bumbaculu; b) Zoologia: margaritarele; c) Forestiera: conservarea lemnului prin injectiune; d) Zootechnia: amelioratiunea cailoru în Roman'a; e) fapte scientifiche diverse; f) către dd. abonati și corespundinti; g) Stamp'a: calulu arabu. Revista científica apare la 1 și 15 ale fia-carei lune. Pretiulu abonamentulu pentru București și provincie pre anu 20 lei noui (8 fl. v. a.); pre siese lune 10 l. n. (4 fl. v. a.); pentru strainetate se adauge costulu poștei. — Abonamentele se facu la librariile Socecu și G. Ioanin în București, s'eu de a dreptulu la dlu Gr. Ștefanescu, strad'a Cosm'a Nr. 18.

*(Dsior'a Singeison) d'în Bâle, morindu, a daruitu sum'a de 300,000 franci lui Garibaldi. Éta unu obolu ce compenseza pre celu alu lui San' Petru — adauge corespundintele diariului „Reveil.“

*(Diariulu „Romanulu“) publica în continuu listele de subscriere pentru a se oferi una medalie comemorativă orasiului Ploiesci cari, în repetitele alegeri a le an. 1869 și 1870, a ținutu radicanu stindardulu libertății și alu legalității și a scapatu astu-feliu onorea și demnitatea națiunei române.

*(Foiele ostrungure spunu, că guvernulu d'în Roman'a libera a tramisus una nota ministrului ungurescu de comunicațiune, în carea declara că este gata a legă căile ferate romanesce cu cele unguresce nu numai la Brasieu și Turnu-Severinu, ci și la siesulu Jilu. Cine scie ce bazaconia va mai fi și acésta.

Sciri electrice.

Florentia, 30. mart. Processele esculatiloru se voru pertractă la curtea de apelatiune d'în Milanu. Tote garnisonel d'în Italia media se voru schimbă

Viena, 31. mart. Se dice, că regimulu ar' avé de cugetu a disolve diet'a galiciana și a publică alegeri noue.

Viena, 1. aprilu Consiliulu ministerialu a decisu să roge pre imperatulu, ca să disolve acele diete, ai caroru membri au parasitu sen. imperialu.

„Neue fr. Pr.“ publica una adresa a sen. imper. către Maiestatea Sa, carea s'ar poté privi ca unu testamentu politicu alu sen. imper. — În acésta adresa se dice, că sen. imper. este astadi inca una necesitate politica.

Praga, 1. aprilu. În cercurile politice de aici se debate una cestiune de mare importantia politica. Barbatii de statu se ocupa cu formarea unui ministeriu autonomu sub conducerea lui Lobkovitz s'eu a lui Taaffe, și pentru afacerile ministeriului de interne presentu voiescu a denumi ministri pentru fia-care grupa de țieri. Conformu acestui proiectu Rechbauer este destinat pentru Austria, Stiria etc., Taaffe s'eu Prazak

pentru țierele coronei boeme, Potocki pentru Licia, Kellersperg pentru Illiria, Dalmatia și Pazak eventualmente, fia ministru de comerț Brestl și Kul'n să remana în posturile lor, și ministeriele pentru justitia, instructiune și agricultura de o cam data se remana neocupate până la revisiunea constituiunei, afacerile lor inse se continue sub conducerea siefiloru de sectiune. Revisiunea constituiunei are să se facă în prim linia prin diete convocate de regimulu în sen. autonomu. Diet'a boema, ca dieta preparativa pentru încoronare, să se conchiame pre bas'a ordinu de alegere d'în 1848.

București, 2. aprilu. Camera a respins proiectulu lui Stroussberg cu 7 contra 10 votu care voiesca a duce calea ferata de la Pitesti la Craiova, în locu să o duca preste Slatina-Cajalu și totu una-data provocă pre regimulu a a grigii ca să se esecutive vechi'a linia concesionara

Roma, 2. aprilu. „Civitta catolica“ voiescu demonstră, că pentru definierea unei dogme nu recere unanimitate, ci este de ajunsu una majoritate simpla de voturi.

Florentia, 2. aprilu. „Economista“ mintiesce scirea, că marele Viziru Nubar Pas ar' fi aprobatu reformarea justitiei egiptene și d'ice, că vizirulu e gata a parasă Constantinopolea fără să-si fia ajunsu scopulu caletoriei sale. Totu „Economista“ asigura, că diferințele italiar marrocanu se voru complană prin intevențiune în Spania. Condițiunile arangementului între Florentia și Madridu, d'ice, că aru fi inca stabilite

Parisu, 2. aprilu. Unele foie spunu, că ministrii nu sunt de unu accordu în privința pre biseitului. Este inse totu-si de crediutu, că biseitul-consultu se va ratifică prin plebiscitu.

Viena, 2. aprilu. Comitulu pentru bugari alu camerei deputatiloru a decisu să provoce unu regimulu, ca să finesca câtu mai curundu pertarile cu regimulu ungurescu în privința detoșului de 80 milioane.

Viena, 2. aprilu. Se vorbesce, că se infintia unu ministeriu teritorialu în loculu ciscilaitanicu și se voru convocă reprezentanti natiuniloru în consiliulu coronei.

Viena, 4. aprilu. Foiele de adi demanș impartesiescu urmatori'a scire: ministeriulu intregu si-a datu demisiunea d'în cauza, că imperatulu a refusat a disolve dietele, a caroru reprezentanti au parasitu sen. imperialu. Se d'ice, că Potocki, fostulu ministru de agricultura, i se încredință constituiunea noului cabinetu.

Sciri prospete.

Pest'a, 5. aprilu. Unu telegramu d'în Pest'e tramisus foieloru vienesu, anuncia, că conteleit leust, maiestruulu artificiosulu și monstruosulu dualismu, a presintatu Majest. Sale imperatulu demisiunea sa. — Diariile vienesu, atātu cu oficiali câtu și neoficiali, sustienu în editiunea de sera de la 4 aprilu, că intregu ministeriu transleitanu si-a datu demisiunea și Majest. s'eu primitu-o, invitandu pre contele Potocki a constitui noulu cabinetu.

Bursa de Viena de la 4. Aprilu. 1870.

5% metall.	61.—	Londra	124.40
Imprum. nat.	70.50	Argintu	121.20
Sorti d'în 1860	97.30	Galbenu	5.80
Act. de banca	724.	Napoleon'dor	9.90
Act. inst. cred.	263.80		

Responsuri. Dlu I. Binder în Alb'a-Juliu. Foia vi se tramite regulatu, conformu dorinței esimate în epistola. Pretiulu de prunumeratiune inse fosositu inca per „Post-Nachnahme.“ Post'a e ore de visidaca ea va fi cauză atunci ve facemu atentu, ca d'reclamati. — Dlu Iul. Filipescu în Sibiu. Reșirea va se va implini.

Proprietariu și editoriu ALEXANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU